

РЕШЕНИЕ

№ 6095

гр. София, 29.11.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

СОФИЙСКИ ГРАДСКИ СЪД, ВЪЗЗ. II-Г СЪСТАВ, в публично заседание на десети ноември през две хиляди двадесет и трета година в следния състав:

Председател: Татяна Д.

Членове: Румяна М. Найденова
Гюлсевер Сали

при участието на секретаря Алина К. Тодорова
като разгледа докладваното от Гюлсевер Сали Въззивно гражданско дело № 20221100507169 по описа за 2022 година

Производството е по реда на чл. 258-273 ГПК.

С решение от 05.05.2022 г., постановено по гр. дело № 8612 от 2021 г. по описа на Софийския районен съд, 144 състав е отхвърлен предявеният от ищеца „ДЗИ – О.з.“ ЕАД иск срещу ЗД „Б.И.“ АД осъдителен иск с правно основание чл. 411 КЗ за заплащане на сумата от 3 222,18 лв., представляваща регресно вземане за платено застрахователно обезщетение по застраховка „Каско+“ и 15 лв. ликвидационни разноси във връзка с ПТП, настъпило на 08.01.2020 г., за което е заведена щета №440119213021612/22.02.2019 г., ведно със законната лихва, считано от 12.02.2021 г. до окончателното погасяване на вземането.

Срещу решението е постъпила въззивна жалба от ищеца „ДЗИ – О.з.“ ЕАД, с която обжалва същото като неправилно – постановено в нарушение на материалния и процесуалния закон и необосновано в частта, в която съдът е отхвърлил претенцията за сумата от 2 749,56 лв. и 15 лв. ликвидационни разноси. Въззивникът поддържа, че първоинстанционният съд въпреки правилно приетата по делото фактическа обстановка неправилно е приел, че липсва вина у водача на автомобил „Опел Инсигния“, чиято гражданска отговорност е застрахована при ответника. Според въззивника пътната лента, по която се движел МПС марка „Опел“, модел „Инсигния“ е била заета поради наличието на препятствие и стеснение за безопасно разминаване, поради което същият е следвало да спре и да съобрази поведението си с нормите на чл. 44 от ЗДвП и чл. 92, ал. 2 от ППЗДвП и да намали скоростта

или да спре, за да пропусне насрещнодвижещите се ППС-та, а не да навлиза в насрещна лента за движение в нарушение на чл. 16, ал. 1, т. 1 от ЗДвП. Предвид така изложеното въззивникът оспорва като необосновани изводите на първоинстанционния съд, че вина за настъпване на процесното ПТП има единствено водачът на МПС марка „Мерцедес“, модел „В200“. На следващо място въззивникът излага конкретни оплаквания във връзка с приетото от съда по отношение на събрания доказателствен материал, а именно, че и двамата свидетели, разпитани по делото са заинтересовани като участници в исковото ПТП. Според въззивника установената по делото фактическа обстановка обосновава извод за наличие на изключителна вина у водача на МПС марка „Опел“, модел „Инсигния“, поради което обжалваното първоинстанционно решение следва да бъде отменено като неправилно, а предявеният иск от ищеца следва да бъде уважен като доказан и основателен.

В законоустановеният двуседмичен срок по чл. 263 ГПК не е депозиран отговор на въззивната жалба.

Съдът, като прецени становищата на страните и обсъди представените по делото доказателства, приема за установено от фактическа и правна страна следното:

Въззивната жалба е подадена в законоустановения срок по чл. 259, ал. 1 ГПК, от процесуално легитимирана страна, срещу подлежащ на обжалване съдебен акт, поради което е процесуално допустима.

Съгласно нормата на чл. 269 ГПК въззивният съд се произнася служебно по валидността на решението, а по допустимостта му - в обжалваната част, като по останалите въпроси той е ограничен от наведените в жалбата оплаквания, с изключение на случаите, когато следва да приложи императивна материалноправна норма, както и когато следи служебно за интереса на някоя от страните - т. 1 от Тълкувателно решение № 1/09.12.2013 г. по тълк. дело № 1/ 2013 г. на ОСГТК на ВКС. Решението в частта, в която предявеният от ищеца иск е отхвърлен за разликата над обжалвания размер от 2 764,56 лв. до предявения размер от 3 222,18 лв., е влязло в сила, поради което не е предмет на настоящото въззивно производство.

При извършена проверка по реда на чл. 269, ал. 1 от ГПК въззивният съд установи, че обжалваното решение е валидно и допустимо, поради което въззивният съд следва да се произнесе по правилността на решението по релевираните в жалбата доводи.

Районният съд е бил сезиран с осъдителен иск с правно основание по чл. 411 от КЗ, съгласно който, когато причинителят на вредата има сключена застраховка "Гражданска отговорност", застрахователят по имуществената застраховка встъпва в правата на застрахования срещу причинителя на вредата или неговия застраховател по застраховка "Гражданска отговорност" - до размера на платеното обезщетение и обичайните разноски, направени за неговото определяне. Съгласно чл. 154 ГПК в доказателствена тежест на ищеца по настоящия иск е да докаже три групи факти: 1/ наличие на валиден

договор за имуществена застраховка с увредения и плащането по него на обезщетение за настъпили вреди, както и на обичайните разноски за неговото определяне; 2/ възникнали права на увредения срещу причинителя на вредите на основание чл. 45, ал. 1 от ЗЗД – наличие на неправомерно поведение, вина, която се презюмира, причинна връзка и вреда, и 3/ наличие към момента на настъпване на ПТП на сключен валиден договор за застраховка "Гражданска отговорност" между делинквента и ответното дружество.

Между страните е приета за безспорна следната фактическа обстановка, а именно, че на 08.01.2020 г. около 07,40 ч. при разминаване по ул. „Тодор Тулешков“, гр. София е настъпило ПТП между л.а. „Мерцедес, В 200“, управляван от И.Д., застрахован при ищеца по имуществена застраховка „Каско+“ и л.а. „Опел, Инсигния“, управляван от Д.Д., чиято гражданска отговорност е била застрахована при ответното дружество. При разминаването водачът на л.а. Опел, Инсигния“, управляван от Д.Д., отклонява предната част на превозното средство надясно между паркираните автомобили, но поради малкото странично разстояние и продължилото движение на лек автомобил „Мерцедес В 200“ настъпва съприкосновение между двете МПС-та.

С оглед на това са установени три от елементите на хипотезата на чл. 45, ал. 1 от ЗЗД. Освен това действията на последния са противоправни, доколкото навлизането в насрещната лента за движение е нарушение на установената в чл. 16, ал. 1, т. 1 от ЗДвП забрана, като по делото не са установени предвидените в разпоредбата изключения, даващи възможност, при определени условия, да се навлезе в лентата за насрещно движение. А що се касае до четвъртият елемент – вината - той се предполага по силата на обозримата презумпция на чл. 45, ал. 2 от ЗЗД. Доказателствената тежест за оборването на презумпцията е на ответника.

В тази връзка и във връзка с изложените във въззивната жалба конкретни оплаквания, касаещи нарушение на съдопроизводствените правила при събиране и оценка на доказателствения материал по делото, настоящата въззивна инстанция намира, че, както е посочено в ТР №1/2010 г. от 06.06.2012 г. на ОСТК на ВКС деликтното право и прякото право, макар и да принадлежат на едно и също лице и да възникват едновременно и с общи елементи във фактическия състав, който ги поражда, те съществуват успоредно като конкуриращи се, а не взаимно изключващи се и се погасяват в един и същи момент. Затова и при валидно застрахована гражданска отговорност на причинителя на вредата – задължителна или доброволна, последният не се освобождава от личната си деликтна отговорност, но в сочената хипотеза, според възприетото законодателно разрешение, увреденият разполага с пряко право да иска репарирание на претърпените от него вреди и от друго задължено, наред с делинквента лице. Същото важи и при евентуален експес. Предвид така изложеното настоящата инстанция напълно споделя мотивите на първоинстанционния съд относно евентуалната заинтересованост на двамата свидетели – водачи на МПС-та, участвали в процесното ПТП, и правилно свидетелските им показания са оценени при съобразяване на разпоредбата на чл. 172 ГПК.

На следващо място, съгласно константната практика на ВКС, вината в гражданското право не е субективното отношение на дееца към деянието и неговите последици (както в наказателното право), а неполагане на дължимата грижа според един абстрактен модел - поведението на определена категория лица (напр. добрия стопанин, добрия работник и др.) с оглед естеството на дейността и условията за извършването ѝ (вж. решение № 348/11.10.2011 на ВКС, IV ГО по гр.д. № 387/2010). Гражданското право не различава формите на небрежността, а само нейни степени (напр. грубата небрежност, която се съизмерва с друг абстрактен модел - грижата, която би положил и най-небрежният човек, зает със съответната дейност при подобни условия). По принцип гражданското право не се интересува от формите на вината, защото гражданската отговорност се обуславя от неполагането на дължимата грижа. Нея има предвид чл.45, ал.2 ЗЗД когато прогласява, че вината се предполага.

Опровергаването на една презумпция не може да се извърши по друг начин, освен чрез провеждане на обратно доказване по отношение на презумирания факт (пълно доказване, че този факт не се е осъществил). Презумпциите уреждат отклонение от общите принципи на доказателствената тежест, като облекчават страната, която се ползва от презумирания факт, от тежестта да го установи, ако е установила визираната в нормата презумпционна предпоставка. Когато законодателят е преценил, с оглед обичайното положение на нещата, че следва да облекчи една от страните в процеса при доказването, това означава, че доказателствената тежест се възлага на противната страна. Недопустимо е въз основа на друга презумпция съдът да приеме за опровергано осъществяването на презумиран факт. Това съдът може да приеме само въз основа на проведено пълно обратно доказване от страната, на която презумираният факт се противопоставя /Решение № 205 от 12.05.2015 г. по гр. д. № 7417 / 2014 г. на Върховен касационен съд, 4-то гр. отделение/.

Действително законът урежда в чл. 45, ал. 2 ЗЗД вината при деликтната отговорност с оборима презумпция. При непозволено увреждане, ако се установи, че определено лице е причинило вредата, то се счита, че това е известният факт, и законът заключава, че това лице е действало виновно - и това е неизвестният факт. Увреденият няма нужда да доказва вината на причинилия вредата - тя се счита за установена, освен ако причинителят на вредата не докаже липсата на вина. Формалното оспорване на вината на водача в писмения отговор на исковата молба от застрахователя не означава въвеждане на задължение за ищците да доказват нейното наличие, предвид законовата презумпция. Точно обратното, ответникът е този, който следва да обори презумпцията за вина с доказателства, ангажирани в гражданския процес и да установи, че в резултат на определени обстоятелства е налице безвиновно деяние /Решение № 137 от 06.11.2014 г. по търг. д. № 3016/2013 г. на Върховен касационен съд/.

Доказателствената тежест не е задължение да се представят доказателства за установяване на фактите, а е задължение за съответната страна да понесе неблагоприятните последици от това, че твърдения от нея

факт не е бил установен от събраните в производството доказателства, без значение от коя от страните са били представени същите. Тези неблагоприятни последици са свързани с това, че съдът трябва да приеме, че недоказаният факт не се е осъществил и страната не може да черпи от него изгодни за себе си правни последици.

В хода на настоящото производство по разглеждане на иска с правно основание чл.411 КЗ, настоящата въззивна инстанция намира, че не са събрани доказателства, годни да оборят презумпцията на чл.45, ал.2 от ЗЗД за вина в действията на водача на „Опел, Инсигния“. Действията на последния са противоправни, доколкото навлизането в насрещната лента за движение е нарушение на установената в чл. 16, ал. 1, т. 1 от ЗДвП забрана, като по делото не са установени предвидените в разпоредбата изключения, даващи възможност, при определени условия, да се навлезе в лентата за насрещно движение. Също така не се установяват, а са останали само на ниво твърдения наличието на хипотезата на чл. 44, ал. 2 от ЗДвП, съгласно който ако разминаването не може да се извърши безопасно поради наличието на препятствие или стеснение на платното за движение, водачът, чиято пътна лента е заета, е длъжен да намали скоростта или да спре, за да пропусне насрещно движещите се пътни превозни средства. Доказателствената тежест за установяване на същите се носи от ответника, който не е ангажирал доказателства в тази насока.

С оглед на посоченото може да бъде ангажирана отговорността на водача на „Опел, Инсигния“ за причинените при пътнотранспортното произшествие вреди на л.а. „Мерцедес“ на основание чл. 45, ал. 1 от ЗЗД, следователно основателен се явяват и предявеният от застрахователя регресен осъдителен иск по чл. 411 КЗ. Размерът на вредите следва да се определи като необходимите разходи за възстановяването на автомобил марка „Мерцедес“, модел „В 200“ в състоянието, в което е бил преди пътнотранспортното произшествие, които съгласно заключението на допуснатата и изслушана по делото съдебно-техническа експертиза са в размер на 2749,56 лева. Не се спори по делото, че застрахователят на „Мерцедес“, модел „В 200“ - ищец по делото е заплатил на водача на застрахования автомобил сумата от 3 237,18 лв., като обезщетение за вредите. Както вече беше споменато въззивната жалба се подава срещу решението само относно частта в размер на 2 749,56 лева. Следователно за тази част искът и въззивната жалба се явяват основателни и следва да бъдат уважени. Основателна се явява и претенцията на стойност 15 лв. – ликвидационни разходи.

Предвид така изложеното и при разминаване на крайните изводи на двете съдебни инстанции първоинстанционното решение следва да бъде отменено в обжалваната част и вместо него следва да бъде постановено ново, с което предявеният иск да бъде уважен до обжалвания и доказан размер.

По разноските:

Предвид изхода от спора решението следва да бъде ревизирано и в частта за разноските, като решението следва да бъде отменено в частта, в

която ищецът е осъден да заплати разноски за разликата над 95,34 лв. до присъдения размер от 650 лв. На основание чл. 78, ал. 1 ГПК и предвид уважената част от предявения иск ответникът дължи на ищеца разноски за първоинстанционното производство в размер на 774,72 лв., като съдът намира за неоснователно направеното възражение за прекомерност на адвокатското възнаграждение, тъй като претендираният размер е съответен на минималния по Наредба №1/2004 г. за минималните размери на адвокатските възнаграждения /ред. изм., бр. 7 от 22.01.2019 г./.

За въззивното производство предвид основателността на въззивната жалба в цялост и на основание чл. 78, ал. 1 от ГПК въззиваемият дължи сумата от 55,29 лв. за държавна такса и 504 лв. за адвокатско възнаграждение, съгласно договор от 23.05.2022 г. и платежно нареждане от 30.05.2022 г., като възражението за прекомерност на насрещната страна следва да бъде оставено без уважение предвид това, че претендираният размер е под минимума по Наредба №1/2004 г. за минималните размери на адвокатските възнаграждения /ред. изм. и доп., бр. 68 от 31.07.2020 г./ или въззиваемият дължи общо сумата от 559,29 лв. за въззивното производство.

Воден от горното, съдът

РЕШИ:

ОТМЕНЯ решение от 05.05.2022 г., постановено по гр. дело № 8612 от 2021 г. по описа на Софийския районен съд, 144 състав в частта, в която е отхвърлен предявеният от ищеца „ДЗИ – О.з.“ ЕАД, ЕИК **** иск срещу ЗД „Б.И.“ АД, ЕИК **** осъдителен иск с правно основание чл. 411 КЗ за заплащане на сумата от 2 764,56 лв., представляваща регресно вземане за платено застрахователно обезщетение по застраховка „Каско+“ и 15 лв. ликвидационни разноски във връзка с ПТП, настъпило на 08.01.2020 г., за което е заведена щета №440119213021612/22.02.2019 г., ведно със законната лихва, считано от 12.02.2021 г. до окончателното погасяване на вземането, както и в частта за разноските за разликата над 95,34 лв. до присъдения размер от 650 лв. **и вместо това постановява:**

ОСЪЖДА, на основание чл. 411 КЗ, ЗД „Б.И.“ АД, ЕИК ****, със седалище и адрес на управление: гр. София, бул. **** да заплати на ДЗИ – О.з.“ ЕАД, ЕИК ****, със седалище и адрес на управление: гр. София, бул. **** **сумата от 2 749,56 лв.**, представляваща регресно вземане за платено застрахователно обезщетение по застраховка „Каско+“ и **15 лв.** ликвидационни разноски във връзка с ПТП, настъпило на 08.01.2020 г., за което е заведена щета №440119213021612/22.02.2019 г., ведно със законната лихва, считано от 12.02.2021 г. до окончателното погасяване на вземането.

ОСЪЖДА на основание чл. 78, ал. 1 ГПК ЗД „Б.И.“ АД, ЕИК ****, със седалище и адрес на управление: гр. София, бул. **** да заплати на ДЗИ – О.з.“ ЕАД, ЕИК ****, със седалище и адрес на управление: гр. София, бул. **** **сумата от 1 334,01 лв. разноски** за първоинстанционното и въззивното производство.

Решението е окончателно и не подлежи на касационно обжалване по аргумент от чл. 280, ал.3, т. 1 ГПК.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____